

Regionsudvalgets udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen »Mod en temastrategi for bæredygtig udnyttelse af naturressourcerne««

(2004/C 121/11)

REGIONSUDVALGET HAR —

under henvisning til meddelelse fra Kommissionen »Mod en temastrategi for bæredygtig udnyttelse af naturressourcerne«, KOM(2003) 572 endelig,

under henvisning til Kommissionens hvidbog »Nye styreformer i EU«, KOM(2001) 428 endelig,

under henvisning til Kommissionens beslutning af 1. oktober 2003 om i overensstemmelse med EF-traktatens artikel 265, stk. 1, at anmode om Regionsudvalgets udtalelse herom,

under henvisning til formandens beslutning af 27. januar 2004 om at henvise det forberedende arbejde til Underudvalget for Bæredygtig Udvikling,

under henvisning til Kommissionens henstilling om de overordnede retningslinjer for medlemsstaternes og Fællesskabets økonomiske politikker for 2002, KOM(2002) 191 endelig,

under henvisning til definitionen af »bæredygtig udvikling« i Amsterdam-traktaten,

under henvisning til meddelelse fra Kommissionen »En bæredygtig udvikling i Europa for en bedre verden: En EU-strategi for bæredygtig udvikling« (Kommissionens forslag til Det Europæiske Råds møde i Göteborg), KOM(2001) 264 endelig,

under henvisning til meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget »Mod et globalt partnerskab for bæredygtig udvikling«, KOM(2002) 82 endelig,

under henvisning til Kommissionens meddelelse om det sjette miljøhandlingsprogram for Det Europæiske Fællesskab »Miljø 2010: Vores fremtid, vores ansvar« — Det sjette miljøhandlingsprogram og Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om fastlæggelse af Fællesskabets miljøhandlingsprogram for 2001-2010, KOM(2001) 31 endelig — CdR 36/2001 fin ⁽¹⁾,

under henvisning til meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet — »Integreret produkt-politik — Miljøpåvirkninger set i et livscyklusperspektiv«, KOM(2003) 302 endelig — CdR 159/2003 fin ⁽²⁾,

under henvisning til meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet »På vej mod en temastrategi for affaldsforebyggelse og genanvendelse«, KOM(2003) 301 endelig — CdR239/2003 fin ⁽³⁾,

under henvisning til Kommissionens grønbog »På vej mod en europæisk strategi for energiforsyningsikkerhed«, KOM(2000) 769 endelig,

under henvisning til meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet »En europæisk strategi for miljø og sundhed«, KOM(2003) 338 endelig,

under henvisning til meddelelser fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om Det Europæiske Fællesskabs biodiversitetsstrategi, KOM(1998) 42, og »Handlingsplan for biodiversitet: bevaring af naturressourcer«, KOM(2001) 162 endelig,

under henvisning til forslag til udtalelse (CdR 11/2004 rev. 1), som blev vedtaget af Underudvalget for Bæredygtig Udvikling den 5. marts 2004 med Cormick McChord, formand for Stirling Council, (UK/PSE), som ordfører,

⁽¹⁾ EFT C 357 af 14.12.2001, s. 44.

⁽²⁾ EFT C 73 af 23.3.2004, s. 51.

⁽³⁾ EFT C 73 af 23.3.2004, s. 63.

og ud fra følgende betragtninger:

- 1) Det står klart, at det nuværende ressourceforbrug ikke kan opretholdes med dets konsekvenser for miljøet, Europas befolkning og verdenssamfundet som helhed;
- 2) Der er brug for en langsigtet tilgang, der i overensstemmelse med EU's politik for bæredygtig udvikling kan reducere følgerne af ressourceforbruget og bringe EU ind i et mere bæredygtigt forbrugsmønster;
- 3) De lokale og regionale myndigheders muligheder for at virke ind på anvendelsen af naturressourcer er enestående. Dette kan ske gennem en række politiske tiltag såsom affaldsforvaltning og -planlægning og ved at gennemføre lokale foranstaltninger til beskyttelse af naturressourcer samt påvirke forbrugs- og produktionsmønstre;
- 4) Det er vigtigt, at man i forbindelse med strategien fastsætter prioriteringer og konkrete aktioner med et mere bæredygtigt ressourceforbrug for øje. Dette vil kræve, at økonomisk vækst kobles fra miljømæssige og sociale følger og fra ressourceforbrug. Formålet hermed er at reducere miljøvirkningerne, at sikre ikke-fornyelige ressourcer og forhindre, at de udtømmes, samt at stoppe yderligere forringelse af og rovdrift på disse ressourcer. Strategien bør desuden sikre social integration og miljømæssig retfærdighed i EU. Den bør beskæftige sig med ressourcebehovet i fattigere lande (herunder tiltrædelseslandene) og en rimelig fordeling mellem generationerne. Strategien vil kræve evaluering af politikker, indsamling af oplysninger, ændring af forbrugernes adfærd, politikintegration og samordning. I kraft af sin enestående rolle (jf., Agenda 21, kapitel 28) bør det lokale selvstyre regnes blandt hovedaktørerne i forbindelse med fremme af EU-aktiviteter på området;
- 5) Strategien må anerkende den økonomiske politiks og skattepolitikens betydning for indfrielsen af disse mål. Der bør træffes foranstaltninger til internalisering af de eksterne omkostninger (forureneren betaler) understøttet af passende skatteforanstaltninger og en hensigtsmæssig politik for offentlige indkøb —

på sin 54. plenarforsamling den 21.-22. april 2004 (mødet den 22. april) enstemmigt vedtaget følgende udtalelse:

1. Regionsudvalgets synspunkter

Regionsudvalget

1.1 hilser Kommissionens meddelelse velkommen som det første skridt mod den temastrategi for bæredygtig forvaltning og udnyttelse af naturressourcer (ressourcestrategi), som kræves i EU's sjette miljøhandlingsprogram. Det er vigtigt, at en sådan strategi anerkender behovet for forvaltning og reduktion af ressourceforbruget, hvis målsætningerne i EU's strategi for bæredygtig udvikling skal opfyldes;

1.2 glæder sig over, at strategien som overordnet mål har at befri økonomisk vækst fra miljøvirkninger; og at strategien bør »være rettet mod at mindske miljøvirkningerne, således at økonomier i vækst kan udnytte ressourcerne effektivt både i økonomisk og miljømæssig henseende«;

1.3 er enig i, at opfyldelsen af dette mål vil blive en længere proces, og bifalder derfor den foreslåede tidsfrist på 25 år for de implicerede til at tilpasse deres politik og metoder »til at omstille produktions- og forbrugsmønstre til en lavere miljøpåvirkning«;

1.4 støtter den brede tilgang til indsamling af oplysninger og evaluering og integration af politikker; er især enig i vigtig-

heden af uddannelse og bevidstgørelse og understreger behovet for at prioritere, så der især tages hensyn til de områder, hvor der er størst behov for en mere miljøvenlig ressourceudnyttelse;

1.5 erkender, at virkningen af udnyttelsen af ikke-fornyelige ressourcer for nærværende må prioriteres højest, men mener dog samtidig, at det er vigtigt at erkende truslen mod bæredygtig udvikling af at udtømme ikke-fornyelige ressourcer — særlig for så vidt angår udtømming af ressourcer i Europa, forsyningsikkerhed og geopolitiske risici.

2. Regionsudvalgets anbefalinger

Regionsudvalget

2.1 foreslår, at strategien præsenteres utvetydigt som grundlaget for bæredygtig udvikling med alt, hvad dertil hører lige fra justering af den økonomiske politik og skattepolitikken til foranstaltninger vedrørende klimaændringer. Den bør ikke blot præsenteres som en del af miljøpolitikken alene, eller som en del af affaldsforvaltningen (skønt disse områder indgår i den). Dette ville være i modstrid med Cardiff-processen, som søger at styrke miljøspørgsmåls integrering i andre politikområder, og indebærer en risiko for, at strategien køres ud på et sidespor;

2.2 insisterer på, at afkobling ikke blot må ses som noget, der muliggør økonomisk vækst uden, at ressourcerne bliver opbrugt eller miljøet påvirket negativt. Miljø, økonomi og samfund forbliver indbyrdes afhængige. Økonomisk vækst, og især teknisk udvikling, må udnyttes til at begrænse ressourceanvendelsen, øge ressourceeffektiviteten, og også om muligt til at genindvinde og genanvende ressourcer og tilskynde til anvendelse af vedvarende ressourcer samt mindske miljøskader. Bæredygtighedens tre søjler, den økonomiske, den sociale og den miljømæssige skal ikke være »afbalancerede«, men stå på lige linje og være sammenhængende;

2.3 ønsker derfor en øget anerkendelse af den økonomiske politiks og skattepolitikens betydning. Målet bør være at internalisere de eksterne omkostninger ved at få forurenere til at betale, med støtte i passende skatteindgreb og en hensigtsmæssig politik for offentlig indkøb;

2.4 opfordrer til, at strategien sigter mod social integration og miljømæssig retfærdighed. Man bør fuldt ud tage hensyn til strategiens indvirkning på de forskellige samfundsgrupper og sikre, at negative virkninger ikke går for hårdt ud over dem, der er dårligst stillede til at bære byrden, og at strategien supplerer EU-aktioner til bekæmpelse af forskelsbehandling og social udstødelse;

2.5 går ind for at give spørgsmål i forbindelse med udviklingen og den internationale dimension større vægt. Strategien bør bygge på WSSD-gennemførelsesplanen og understrege sammenhængen mellem bæredygtig udnyttelse af naturressourcerne i Europa og fattigere landes og befolkningers behov for

større ressourceforbrug. Strategien bør overtage Kyoto-protokollens tilgang, som tillader vækst i fattigere lande (herunder tiltrædelseslandene) inden for rammerne af global bæreevne og leder landene væk fra de ikke bæredygtige former for ressourceforbrug og ressourceintensitet;

2.6 tilskynder til, at det langsigtede perspektiv også omfatter retfærdig fordeling mellem generationerne. Som led i det langsigtede og globale perspektiv bør strategien tage fat på problemet med udtømmning af ressourcerne og forsyningssikkerhed for ikke-fornyelige ressourcer såvel som udtømmningen og forringelsen af fornyelige naturressourcer, herunder biodiversitet, fiskebestande og kulstofdræn;

2.7 opfordrer til, at politiske prioriteringer fastlægges under fuld hensyntagen til faktorer såsom ressourcernes sårbarhed, skadevoldende miljøpåvirkning samt bæreevne;

2.8 foreslår, at de lokale og regionale myndigheders rolle i strategien anerkendes på linie med andre offentlige organer i betragtning af deres interesser på områderne planlægning, affald, lokal biodiversitet og habitatbeskyttelse, transport og uddannelse;

2.9 opfordrer Kommissionen til at tage passende hensyn til subsidiaritetsprincippet i sine forslag. Foranstaltninger på lokalt plan, herunder Lokal Agenda 21, er ofte den bedste drivkraft til at beskytte miljøet. Politikken skal udformes på en sådan måde, at de lokale og regionale myndigheder sikres størst mulig fleksibilitet i deres indsats på lokalt plan uden at være hæmmet af politikker, der gennemføres på andre niveauer.

Bruxelles, den 22. april 2004

Peter STRAUB

Formand for

Regionsudvalget